

Lausunto

14.08.2024

V/27772/2024

Asia: VN/16240/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annettua lakia siten, että välituotteiden ja etyylialkoholijuomaryhmän valmisteveroa korotettaisiin. Veronkorotuksen toteutettaisiin vuosina 2025, 2026 ja 2027. Veronkorotusten seurauksena etyylialkoholijuomaryhmän juomien hinnat nousisivat arviolta noin prosentin kunakin veronkorotusvuonna. Yhteensä hintamuutos olisi noin kolme prosenttia. Yli 15 prosentin vahvuisten välituotteiden hinnat nousisivat arviolta noin puoli prosenttia kunakin veronkorotusvuonna ja yhteensä vajaa kaksi prosenttia. Etyylialkoholijuomaryhmän korotus kohdistuisi yli 10 prosentin vahvuisiin tuotteisiin. Sen seurauksena verotaulukkoon lisättäisiin ryhmä yli 2,8 prosenttia ja korkeintaan 10 prosenttia sisältäville tuotteille ja yli 10 prosenttia sisältäville tuotteille.

Kuten esityksessä todetaan, veronkorotusten tavoitteena on ollut alkoholin kokonaiskulutuksen ja sitä kautta alkoholinkäyttöön liittyvien haittojen vähentäminen sekä valtion tulojen kasvattaminen. Lisäksi tavoitteena on ollut mitoittaa veronkorotukset siten, että alkoholi-juomien hinnannousu ei johtaisi merkittävässä määrin kotimaisen myynnin korvautumiseen matkustajatuonnilla.

Viimeisimmät muutokset verotasoihin tehtiin vuoden 2024 alussa, jolloin väkevien alkoholijuomien ja viinien verotusta kiristettiin yhteensä 40 miljoonalla eurolla ja oluen verotusta kevennettiin 25 miljoonalla eurolla pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaisesti. Veronkorotukset toteutettiin niin, että viinin ja muiden käymisteitse valmistettujen juomien veroa korotettiin noin 8,3 prosenttia, välituotteiden veroa keskimäärin noin 12,7 prosenttia ja etyylialkoholijuomaryhmän veroa noin 8,8 prosenttia. Enintään 5,5 tilavuusprosenttia alkoholia

sisältävien viinien ja muiden käymisteitse valmistettujen juomien veroa ei korotettu kuten ei myöskään enintään 2,8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien etyylialkoholipohjaisten juomien veroa. Oluen veroa puolestaan alennettiin noin 4,9 prosentilla. Miedon, enintään 3,5 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävän oluen veroa ei kuitenkaan alennettu, sillä vähäalkoholisimpien oluiden vero oli jo ennestään matalampi kuin alkoholittomista juomista kannettava virvoitusjuomavero. Keskimäärin alkoholijuomien valmisteverotus kiristyi vuoden 2024 alusta noin kahdella prosentilla.

Valvira kiinnittää lausunnolla olevassa esityksessä huomionsa kappaleessa muut toteuttamisvaihtoehdot esitettyyn havaintoon, että Suomen nykyiset alkoholiverotasot ovat tulos, johon on merkittävästi vaikuttanut tapauskohtainen harkinta veromuutosten yhteydessä ja kokonaisarviota siitä, mikä olisi eri alkoholiveron tavoitteiden mukainen optimaalinen verorakenne, ei ole tehty.

Alkoholilain tarkoituksena on vähentää alkoholipitoisten aineiden kulutusta rajoittamalla ja valvomalla niihin liittyvää elinkeinotoimintaa alkoholin käyttäjilleen, muille ihmisille ja koko yhteiskunnalle aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi.

Valviran näkemyksen mukaan laaja-alainen kokonaisarvio optimaalisesta verorakenteesta olisi perusteltua tehdä huomioiden alkoholilain tavoite ja alkoholipolitiikka kokonaisuudessaan.

Henriksson Markus
Valvira

Saari Eeva
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira